

T167164

วิวัฒน์ สุขเจริญ : การสื่อสารเชิงสุนทรียะในละครสมัยใหม่ของชาวล้านนา. (AESTHETIC COMMUNICATION OF MODERN SOR - DRAMA IN LANNA)

อ. ที่ปรึกษา : รศ. ถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์, อ. ที่ปรึกษาร่วม : อ. สุกัญญา สมไพบูลย์, 263 หน้า. ISBN 974-53-2004-8.

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยอาศัยวิธีการแบบชาติพันธุ์วรรณา (Ethnographic) จากการที่ผู้วิจัยเข้าไปมีส่วนร่วมอยู่ภายในคณะขอ 3 คณะ ได้แก่ คณะเก่า-ต่อม คณะลูกแม่ปิง และคณะดาวล้านนา ด้วยการเข้าไปเรียนขอ แล้วติดตามคณะขอไปยังงานที่มีการแสดงละครขอ เพื่อบันทึกเทปการแสดง รวมทั้งการสังเกต การสัมภาษณ์หัวหน้าคณะและศิลปินในคณะ ร่วมกับวิธีการสัมภาษณ์เชิงเจาะลึกหัวหน้าคณะต่างๆ และผู้ชมจำนวน 30 คน และการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ. 2547-กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 เพื่อรวบรวมรายชื่อคณะละครขอในจังหวัดเชียงใหม่ และศึกษาข้อมูลของละครขอ เพื่อศึกษาสุนทรียรูปและการปรับเปลี่ยนทางด้านสุนทรียรูปในละครขอสมัยใหม่ และเพื่อศึกษาสุนทรียทัศน์ของผู้ชมที่มีต่อละครขอ

ผลการวิจัยพบว่า คณะขอในจังหวัดเชียงใหม่ที่รับแสดงละครขอมี 16 คณะ ได้แก่ คณะเก่า-ต่อม คณะคำน้อย แม่แจ่ม คณะดาวรุ่ง คณะดาวล้านนา คณะบัวตอง เมืองพร้าว คณะเรวัตนิษฐ์ คณะลูกทุ่งอิมดอย คณะลูกแม่ปิง คณะศรีมา ห้วยทราย คณะศรีวรรณ สะเมิง คณะสมหมาย และบ้านแก้ว เมืองพร้าว คณะสายธารา คณะสายสัมพันธ์ คณะสิงห์คำ ไชยศรี คณะเสียงซอสนป่าตอง และคณะหงษ์ทองประคองศิลป์ ซึ่งแต่ละคณะไม่ได้แยกตัวออกจากกันอย่างเป็นเอกเทศ ยังคงรวมกลุ่มกันเพื่อสร้างผลงานการแสดง ส่วนการแสดงละครขออยู่ในช่วงบ่ายและช่วงเย็น แต่ช่วงเย็นหรือกลางคืนมักเป็นดนตรี ช่วงเช้าเป็นซอคู่

สำหรับสุนทรียรูปในละครขอสมัยใหม่ พบว่า ความงามอยู่ที่การขับขอมผสมผสานรูปแบบการแสดง ซึ่งเน้นบทขอแบบ मुखปาฐะเป็นหลัก โดยมีพื้นที่ (space) และเวลา (time) เป็นเครื่องกำหนดแนวทางการแสดง และขึ้นอยู่กับปฏิภาณในการแสดงของช่างขอแต่ละคน ที่เน้นการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ชม และรสต่างๆ ในละครขอที่ผสมผสานกัน คือ รสแห่งความโศกเศร้า รสแห่งความขบขัน รสแห่งความรัก และรสอื่นๆ รวมทั้งความทันสมัย ได้แก่ เรื่องสมัย อันเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับสมัยปัจจุบัน การแต่งกาย ภาษาสมัยใหม่ และการนำเข้าของสื่ออื่น ได้แก่ เพลงลูกทุ่ง ดนตรีสากล เพลงบรรเลงประกอบการแสดง ส่วนความพึงพอใจของผู้ชมในด้านความงามของละครขอนั้น มีลักษณะที่แตกต่างกันออกไปตามองค์ประกอบต่างๆ ของละครขอ และมีความพึงพอใจต่อการเปลี่ยนแปลง แบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ พอใจแบบจารีตแต่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง พอใจทั้งในแบบจารีตและสมัยใหม่ และพอใจในแบบสมัยใหม่

ภาควิชา วาทยุทธศาสตร์และสื่อสารการแสดงลายมือชื่อนิสิต.....
สาขาวิชา วาทยุทธศาสตร์ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา 2547ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

TE167164

4685116928 : MAJOR SPEECH COMMUNICATION

KEY WORD: AESTHETIC / PERFORMING ART / COMMUNICATION / SOR-DRAMA

WIWAN SUCKCHAROEN : AESTHETIC COMMUNICATION OF MODERN

SOR-DRAMA IN LANNA. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. THIRANUN

ANAWASHSIRIWONGSE, THESIS COADVISOR : SUKANYA SOMPAIBOON, 263 pp.

ISBN 974-53-2004-8.

This study is a qualitative research in multiple methodology : 1) Ethnographic ; participation in 3 "Sor-drama" companies, i.e. "Kao-Tuam", "Lukmaeping" and "Daolanna", by learning "Sor", observing "Sor-drama" performance, video recording 2) In-dept interview ; with head of "Sor" companies and 30 audiences 3) Documentary research during September 2004 to February 2005. The objectives for this research are to list the names of "Sor-drama" companies in Chiangmai and particular of "Sor-drama", aesthetic formality and change, aesthetic concept of audience with performance.

Results of research found that there are 16 "Sor-drama" companies in Chiangmai : "Kao-Tuam" "Kumnnoi Maejam" "Daorung" "Daolanna" "Buatong Mungpraw" "Reawatshow" "Luktunghimdoi" "Lukmaeping" "Srima Houy-sai" "Sriwan Sameang" "Sommai and Pankaw Mungpraw" "Saitara" "Saisampan" "Singkum Chaisri" "Seangsor Sanpartong" and "Hongtong-prakongsin". However, each company is not absolutely separated but joins together to perform. Mostly, "Sor-drama" performs in the afternoon and evening.

Aesthetic formality of "Sor-drama" found that beauty is "Sor" (mostly oral literature) harmony between form of performance, space and time, improvisation skill, interactive with audience, taste or "Rasa" such as sorrow, laughter, and romance, including modernization (story, costume, language) and coming of new media (folk music, music sound, music instruments). The audiences are different appreciate to performance and can be categorized into 3 groups of audiences appreciate to change : 1) Traditional appreciation but except change 2) Modern and traditional appreciation 3) Modern appreciation.

Department Speech Communication and Performing Arts. Student's signature *Wiwon*

Field of study Speech Communication. Advisor's signature *Thiranun*

Academic year 2004. Co-advisor's signature *Sukanya*